

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Commemoració del dia internacional de les dones

Palau del Parlament, 7 de març de 2014

La presidenta

Honorable consellera de benestar social i família, tinent general de l'exèrcit espanyol, president del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, vicepresidenta, vicepresident, membres de la mesa, diputades, diputats, alts càrrecs de l'administració, cos consular, membres del cos de mossos d'esquadra, de la guàrdia civil, siguin benvinguts al Parlament amb motiu del dia internacional de la dona.

Quan aquests dies mirava papers per a la commemoració d'enguany, vaig entrar a la web de l'Institut Català de les Dones i em vaig quedar amb una cosa, una paraula que em va agradar molt: Què és el dia 8 de març? Un símbol, és un símbol per a les dones dels cinc continents, un símbol perquè representa una lluita constant per la igualtat, pels drets, pels drets salarials, per les jornades laborals, perquè els nens i les nenes no treballin a determinades edats, pel dret de vot...

Van ser les nord-americanes les primeres de sortir al carrer, i van ser també 142 dones americanes, dones treballadores d'una fàbrica de Nova York, les que van morir en un incendi; van ser les dones europees les que van sortir al carrer per defensar el dret de vot, i van ser les dones russes les que a l'inici de la primera guerra mundial van demanar pau i llibertat, que tornessin els seus homes i que tinguessin aliments els seus fills.

Hem parlat sempre de les dones americanes, com les primeres, de les dones europees, com les segones, però no hem parlat de les dones africanes, i aquesta setmana he assistit a la presentació d'una fundació que es diu Mujeres por África, que treballa perquè les dones treballin, perquè amb la seva feina desenvolupin el continent africà, i en molt pocs anys han aconseguit molt. Es podria dir ara que les dones africanes són les que porten l'estendard de la igualtat, i posaré un exemple que vaig sentir a la presentació d'aquesta fundació. Quan hi va haver el genocidi de Ruanda, van morir molts homes i va ser en aquell moment que les dones es van fer

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

càrrec de tot, de la família —com sempre—, però també de la comunitat i dels negocis, i ara, el 2014, el 44 per cent de les empreses i els negocis són gestionats per dones, i el de Ruanda és l'únic parlament del món que té un 55 per cent de dones.

El dia internacional de la dona ha esdevingut un moment de reflexió sobre els progressos assolits, un moment de crida al canvi, i una celebració dels actes de coratge i determinació fets per dones corrents que han tingut un paper extraordinari en la història dels seus països i de les seves comunitats. L'acte que celebrem avui compta amb moltes aportacions voluntàries —no hem inventat res de nou, fa tres anys vam veure que ens agradava i hem continuat fent el mateix. Avui el pòrtic l'ha fet la Sílvia Còppulo, i li ho agraeixo, i li agraeixo molt la petita part de la seva vida que ens ha volgut explicar, perquè costa molt i crec que de vegades quan ens demanen que expliquem alguna cosa de les nostres vides potser som una mica massa tancades, ens costa molt. Per tant, t'agraeixo la sinceritat.

No caldria presentar-la, la Sílvia, la coneixem tots, sobretot ara que els caps de setmana fa 'El suplement', a Catalunya Ràdio, però va tenir un programa que crec que va ser líder d'audiència, amb setanta-una edicions, 'Ulls de dona', que de veritat recordo, i moltes de les que som aquí segur que recordem. Des dels dinou anys ha treballat en mitjans audiovisuals, i ha fet el que ens deia: "Em poso aquí i que no em treguin l'espai", i això ho has fet, i se t'ha de reconèixer i se t'ha d'agraciar. Amb els seus ulls incisius i potents, el posat i la manera com ho fa ens enlluerna, i a vegades ens fa parlar i ens fa dir el que no volem dir, i ho dic per experiència. Em quedo amb una de les coses que la Sílvia acaba de dir: "Si volia fer-me un lloc propi, havia de treballar més i més."

A continuació escoltarem les paraules de cinc dones, cinc protagonistes de la Catalunya d'avui, a qui també vull agrair el testimoni: són Anna Pujol, consultora en formació i enginyera; Dacha Atienza, biòloga marina; Sílvia Congost, psicòloga i escriptora; Rosa Galindo, actriu i grangera, i Rosa Vela, docent, professora de física. Al final de l'acte tindrem l'actuació del Cor Geriona, sortit de l'Escola Municipal de Música de Girona, que ens interpretarà cinc peces del seu repertori. Segur que recordaran el cor d'un programa de Televisió de Catalunya en què van quedar semifinalistes. Avui han tingut la simpatia, l'empatia i les ganes de venir a commemorar aquest dia amb nosaltres i amenitzar-lo amb les seves cançons.

[...]

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

Moltes gràcies, consellera, per les teves paraules, i moltes gràcies i felicitats a les cinc dones —sis amb la Sílvia Cópulo—, a les sis dones que avui han estat testimonis i ens han explicat una part de les seves vides. De tot el que heu dit em quedaria amb dos o tres conceptes que crec que tothom hi pot estar d'acord: autoestima, autoconfiança, no sortir del teu espai mai, mai, mai, com diu la Sílvia, i, sobretot, posar en connexió les dones —dones en xarxa—, perquè d'aquesta manera segur que ens ajudarem i segur que anirem endavant.

Això que hem fet avui és normalitat; la normalitat s'acaba imposant no pas als butlletins oficials sinó a la realitat. Guanyem en molts àmbits de la vida quotidiana, hem sentit històries, vivències d'èxit, de talent, de realització personal, però convé, també, fer un espai a l'homenatge i al record de totes les dones que encara avui pateixen pel fet de ser-ho, i vull fer una referència expressa a la darrera víctima de la violència masclista, la setmana passada, una dona gran al barri de la Salut de Barcelona. Ella representa malauradament les dones agredides, denigrades, anul·lades, silenciades, i cal insistir en l'obligació dels poders públics de combatre la violència masclista i totes les manifestacions de sexisme, però també la implicació d'entitats i de ciutadans en una lluita que és i ha de ser de tothom per una convivència plena que només s'aconsegueix des de la garantia i el respecte efectius de la dignitat de les persones.

Aquesta setmana, en un dels diaris de més actualitat, sortia una enquesta, la primera enquesta feta a la Unió Europea, diferent d'altres, perquè s'ha fet a 42.000 dones cara a cara, no per telèfon ni escrivint unes preguntes, sinó cara a cara; 42.000 dones dels vint-i-vuit països de la Unió Europea, 1.500 d'elles d'Espanya, i en aquesta enquesta surten una sèrie de dades que crec que és important recordar: un 75 per cent de les dones amb càrrecs professionals han patit assetjament; un 33 per cent de les dones majors de quinze anys han experimentat algun tipus de violència física o sexual al llarg de la seva vida, i un 22 per cent ha estat maltractada per la seva parella. Allò que abans una de les nostres dones d'avui deia de les relacions tòxiques, doncs també estem parlant d'això.

Una de les troballes més sorprenents ha estat que aquest alt grau de violència que pateixen les dones, d'acord amb aquesta enquesta, sembla que ha canviat una mica de lloc; els països nòrdics, és a dir, on les societats són més igualitàries, al voltant d'un 30 per cent de les enquestades declaren haver estat víctimes de violència física o sexual al llarg de la seva vida. En societats més conservadores, com Portugal, Itàlia o Espanya, aquest percentatge baixa del 13 fins al 20 per cent,

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

i algunes de les conclusions eren que on hi ha més igualtat les dones han estat exposades a més risc perquè fa més temps que són dins del mercat de treball i, per tant, són competidores. També s'ha dit que potser als països del sud no es fan tantes denúncies com als del nord. Per tant, aquests percentatges els hem de posar una mica, com a mínim..., com un avís. El que queda clar —i és la conclusió política que n'hem de treure— és que totes les institucions han de donar prioritat en la seva agenda política a aquest problema, perquè ho continua essent, continua essent un problema.

Tinc més dades. Cada any intento que un dia com el d'avui serveixi també per poder dir quin és l'estat, la situació. Algunes dades intentaré que no es repeteixin; algunes són anecdòtiques, però d'altres tenen la seva importància. Començo per les dades cícliques de l'Idescat, l'Institut d'Estadística de Catalunya, aquelles que normalment cada any, en dues o tres ocasions, comento. Esperança de vida en néixer: els homes, 79,5 anys; les dones, 85,3; en alguna cosa guanyem. Població: som quasi set milions i mig de persones a Catalunya: els homes, el 49 per cent; les dones, el 51; també guanyem. Bretxa salarial: aquí sí que no —ja ho heu comentat—, la mitjana a la Unió Europea el 19,8 per cent menys, el 19,8 per cent menys. Política: normalment en parlo, però ara amb més raó per una cosa, perquè comencem un cicle polític en què no pararem d'anar a votar —d'aquí a pocs mesos eleccions al Parlament Europeu; d'aquí a un any, eleccions municipals; eleccions autonòmiques arreu de l'estat; eleccions generals, i el 2016, novament eleccions al Parlament; per tant, un cicle polític intens. Així doncs, si vam lluitar totes les dones per aconseguir el dret de vot, ara hem d'anar a votar, i hem d'anar a votar acompanyats de tots els que puguem. Diran que "la presidenta fa política", sí, avui també és un dia... Al món local tenim 135 alcaldesses, un 14 per cent —poc—; regidores, un 32 per cent de regidores —no està malament—; al Parlament, l'any 1980, hi havia 7 diputades; ara, el 2014, n'hi ha 56, un 41,5 per cent —no està malament—, una vicepresidenta i una presidenta —i és important i ho hem de dir... Al Congrés dels Diputats hi ha un 39,7 per cent de diputades, i al Senat, un 33 per cent; al Parlament Europeu, un 35 per cent; per tant, de moment a Catalunya, al Parlament guanyem. Però anem, per exemple, al govern. I al govern? No dic res... Hi tenim una gran consellera i una vicepresidenta. Veig que els meus companys s'estan posant nerviosos...

Ara permeteu-me una anècdota. Fa pocs dies, molt pocs, vam viure la novena edició del Mobile World Congress, molt important per a Catalunya, molt important per a Barcelona, importantíssim, i més encara per la situació econòmica..., 85.000

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

visitants. Quantes dones? El 18 per cent, el 18 per cent. De tots els conferenciants, el 9,78 per cent eren dones. Ara, aquí tenim una dada: el 90 per cent del personal que atenia els estands eren dones..., anem bé; o en el món judicial, president, abans ho hem comentat: l'any 70 no hi havia ni una sola jutgessa, ni una sola fiscal, res, ara tenim el 51 per cent de dones al món judicial, sis de cada deu nous jutges són dones, i de dones fiscals tenim el 62 per cent. L'any setanta estava prohibit, no podien ser ni jutgesses ni fiscals, i hem guanyat una peça important, —però, esclar, és també l'anècdota—: de les cinc sales del Tribunal Suprem on hi ha vuitanta magistrats tenim onze magistrades, i l'onzena presideix la Sala Penal per primera vegada a la història, en dos-cents anys, Déu n'hi do...

Medicina és un altre món amb rostre de dona, és claríssim; però ara just ha fet cent anys de la primera metgessa catalana, Dolors Aleu, cent anys. El Col·legi de Metges va fer una gran festa... Ara el 60 per cent dels metges són dones, també ho són el 68 per cent dels alumnes de la facultat de medicina, el 14 per cent dels caps de servei i el 17 per cent dels catedràtics, a poc a poc anem fent camí però no ens podem parar, hem de seguir, perquè si ens parem ve la 'marabunta'...; en temes empresarials i econòmics el 69 per cent de les empreses no té cap dona a l'equip directiu; el 22 per cent és la quota femenina als consells d'administració de les empreses públiques de la Generalitat; el 13,5 per cent són les conselleres que hi ha a les empreses de l'Íbex 35. Anem a poc a poc, però hem de continuar treballant i hem de continuar fent.

No parlo de res més. Posaré un exemple que recordo del que vaig dir fa un parell d'anys, comparant-ho amb les jutgesses, les fiscals, les comandants de la guàrdia civil, de l'exèrcit..., fa trenta anys no n'hi havia, no podien ser-ho... Recordeu aquell exemple dels carters de les oficines de correus? Eren carters, no podien ser carteres, i per què no podien ser carteres? No podien ser carteres perquè les saques eren tan grosses que la força física no els ho permetia, i llavors n'hi va haver un, que jo crec que va ser una, que va tenir l'enginy de dir "I per què no ho fem amb un carretó?", i des de llavors tenim carteres... O sigui que realment jo crec que hem de tenir una mica d'imaginació —les dones ja en tenim perquè per nassos n'hem de tenir; ara, als homes, també els en demano una mica en aquest sentit...—, i paro.

Una cosa és clara, la societat que som, la societat que estem construint i la que volem construir no s'entén ni s'entendrà sense l'aportació substancial que hi fem les dones en tots els àmbits, i la fem recuperant terreny que ens havien fet perdre o

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

que ens havien negat, i la fem tenint ben clar que no hi ha marxa enrere ni renúncia possible. Allò que deia una de vosaltres, que la vostra àvia no havia pogut estudiar perquè si hi havien uns quants diners era millor que estudiés el noi..., això ha passat a moltes famílies. No explico què va passar a la meva perquè ja ho vaig fer l'any passat, però passa i ha passat a moltes famílies. Ara ja no passa tant, per sort, perquè s'educa en la igualtat, però així i tot no hem arribat al final i, per tant, hem de continuar treballant.

Per acabar, vull fer una crida a l'autoestima i la confiança en les nostres pròpies forces. Hem hagut de superar molts obstacles, moltes pors i molts prejudicis, per això hem de valorar el llarg recorregut que hem fet. Vull retre homenatge a les dones que han militat i militen a favor del benestar i la cultura, assumint responsabilitats de primer ordre, i vull recordar, aquí, dues dones que ens van deixar l'any passat, la Joana Raspall i la Teresa Losada, i tantes i tantes dones valorades, estimades, imprescindibles per arribar fins aquí. I també vull recordar les nostres mares, les nostres àvies i el conjunt de dones que durant anys i anys, des del segle XVIII i XIX, han treballat per les nostres llibertats i perquè avui fóssim aquí.

Catalunya és avui un país de llibertat. Catalunya vol construir el seu futur en llibertat. Les dones hem contribuït a fer-lo, tenim voluntat de continuar construint-lo, de protagonitzar la història col·lectiva, com ho van fer les dones que l'any 1931, quan encara no podíem votar, es van mobilitzar a favor de l'estatut de Catalunya, obertament i rotundament. Les dones demanem pas, el pas que ens pertoca i el que ens mereixem.

He vist abans l'Eva Peruga, que l'any passat va ser la que va fer el pòrtic d'un dia com el d'avui, i l'any passat l'Eva ens deia: "Les dones tenim pressa, les dones volem intervenir en la societat catalana d'avui i del futur." Jo crec que avui també hem demostrat aquesta pressa, Eva, i crec que hem de seguir endavant.

La primera cançó que ens interpretarà ara el Cor Geriona és 'L'illa de les dones', una illa on les dones estan protegides, a recer de la violència masclista, i on tenen l'oportunitat de refer la vida, de lluitar perquè els fills del seu amor mai no tastin l'amargor. No ens mereixem una illa on sentir-nos protegides, el nostre món és el món, un món on ens puguem desenvolupar en plenitud. Aquest és un missatge universal que de segur que inspira les celebracions del 8 de març de tots els

PARLAMENT DE CATALUNYA

Núria de Gispert i Català

Presidenta

continents, aquest és un missatge plenament adequat per a la Catalunya d'avui, per a tots els nostres pobles, viles i ciutats.

Després, quan acabi el Cor Geriona, estan convidades a veure una exposició que, amb el títol 'L'art té nom de dona', dona veu a dinou artistes que van venir dilluns passat i que van deixar part de la seva obra aquí, on s'estarà quinze dies. També Catalunya té nom de dona, però quedem-nos amb la constatació que Catalunya té present i futur de dona.

Moltes gràcies.